

GIS som stöd för hållbara landskap

Melissa Seleskovic, Biolog

Samhällsbyggnad, Miljö och hälsa

Skellefteå kommun

Begrepp

- Geografiskt informationssystem (GIS)
  - Verktyg för att samla, analysera och visa geografisk information
- Grön infrastruktur
  - Nätverk av naturmiljöer, motverkar fragmentering
- Ekosystemtjänster
  - Naturens nyttor för människan
- Biologisk mångfald
  - Variation av liv

Utgångspunkt

- Miljökvalitetsmål
  - Ett rikt växt- och djurliv
  - God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och djurliv, illustration, Sveriges miljökvalitetsmål.

God bebyggd miljö, illustration, Sveriges miljökvalitetsmål.

Utgångspunkt

- Samhällsutvecklingen fortskrider
  - Grönområden måste värderas och fokus prioriteras

- Miljö- och klimatprogram

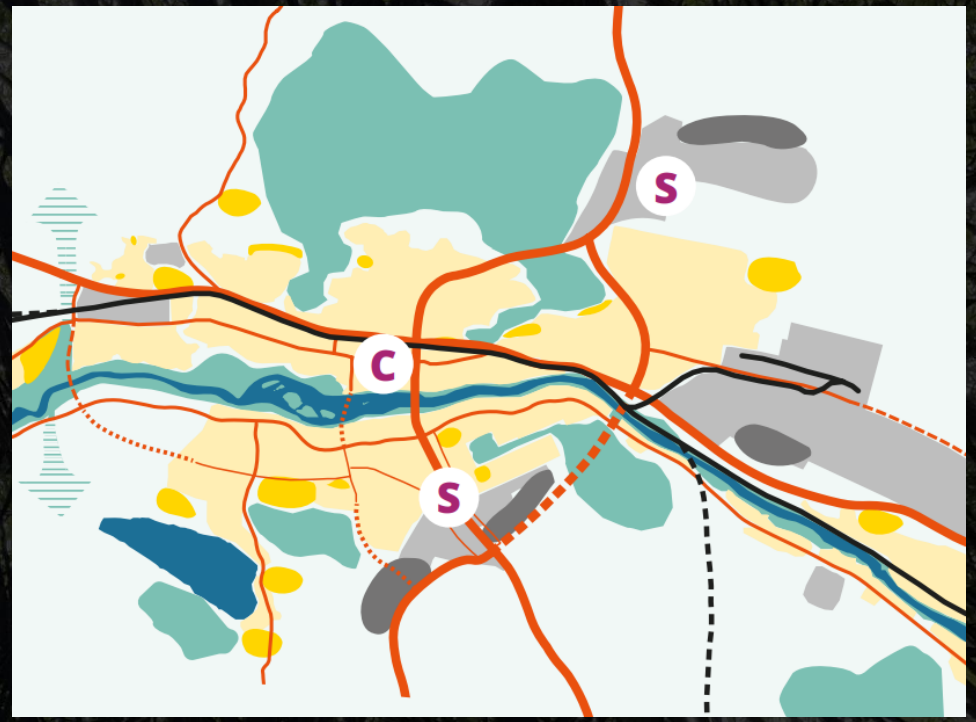
Sammanfattande illustration av miljö- och klimatmålen. Miljö- och klimatprogram, Skellefteå kommun, 2024.

Syfte

- Gröna infrastrukturen behöver bli tydligare
  - Vad bidrar enskilda områden med till helheten?

- Väga komplexitet gentemot begriplighet

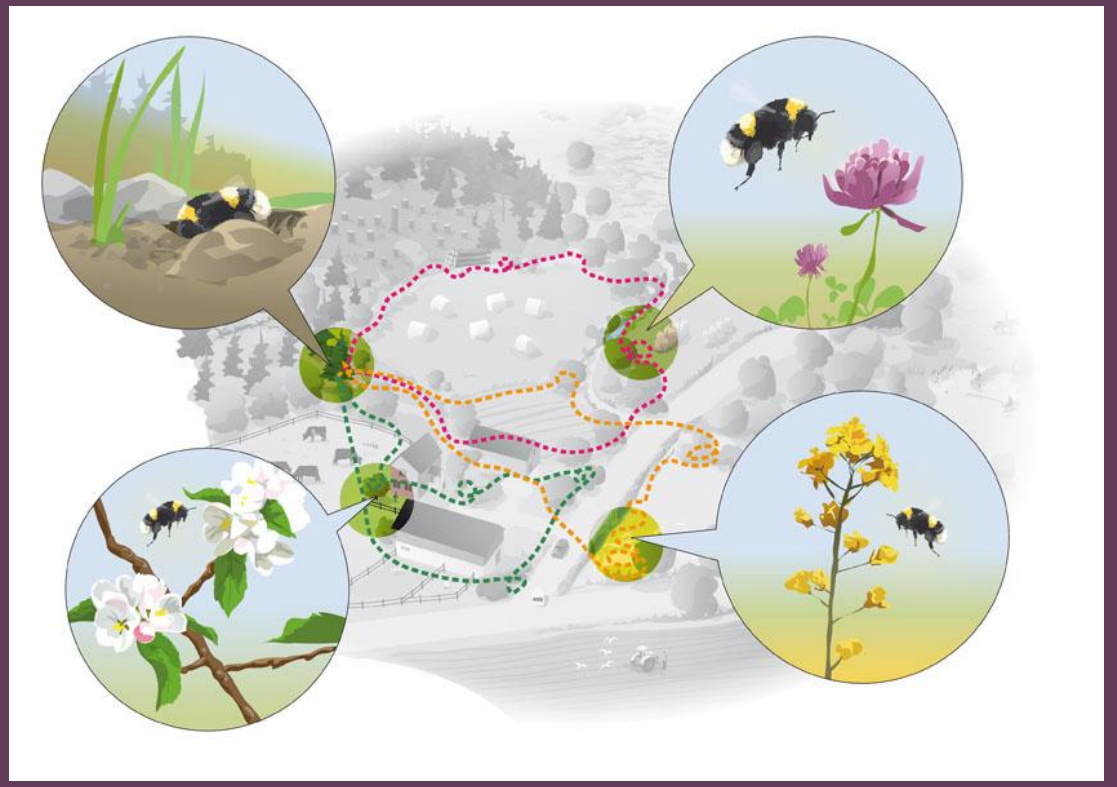
- Kunskap → demokrati

Framtidens Skelleftedalen, från Skelleftedalen 2030: Fördjupad översiktsplan över Skellefteå kommun, 2020.

Spridningsanalyser

- Spridningsmöjligheter är viktiga för:
  - Arters långsiktiga överlevnad
  - Biologiska mångfalden
- Funktionell konnektivitet
- Landskapsperspektivet

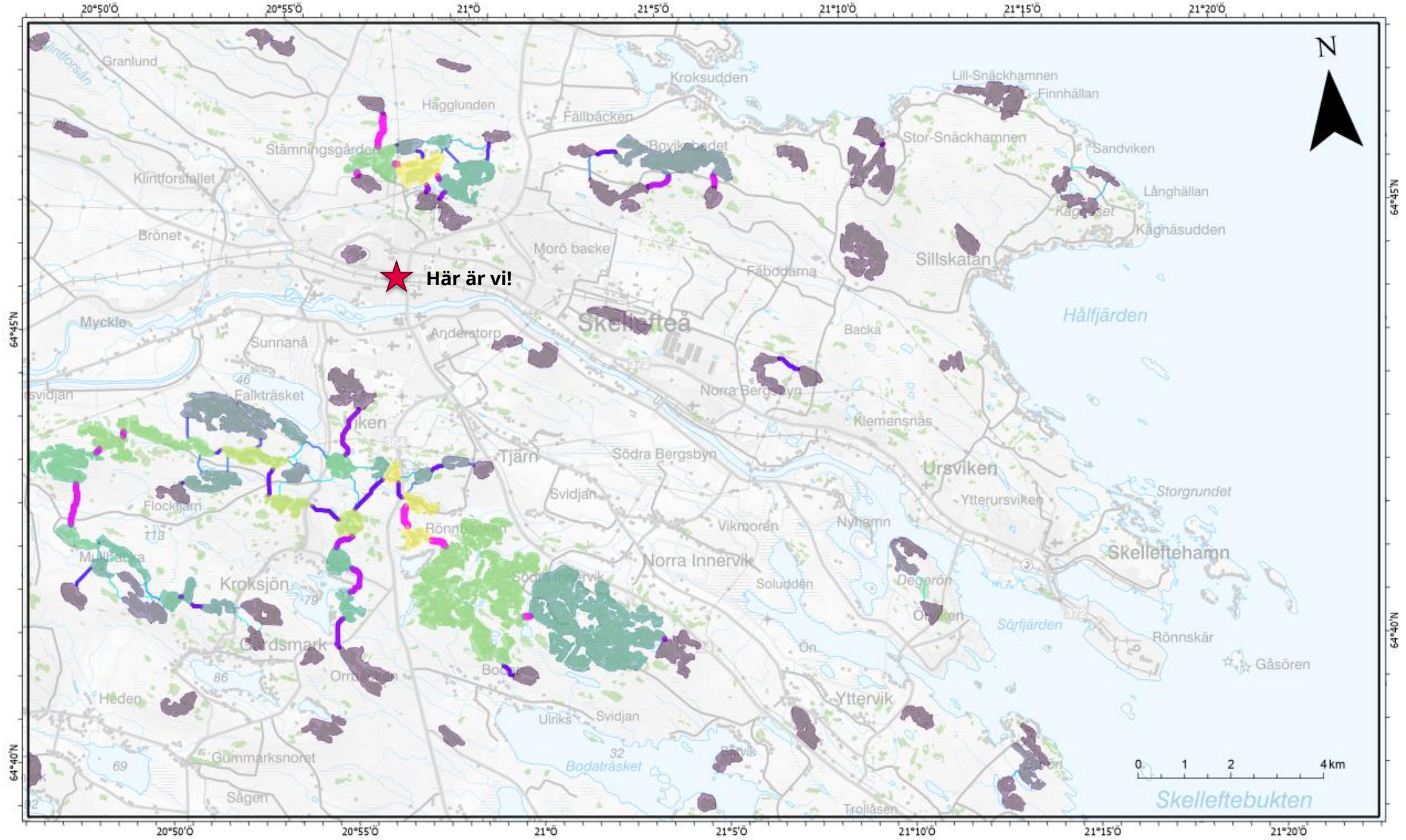

Humlans spridning mellan livsmiljöer. Illustration från Naturvårdsverket.

Spridningsanalyser

- Biotoper och symbolarter:
  - Hällmarkstallskog (tofsmes)
  - Lövskog (mindre hackspett)
  - Gran- och barrblandskog (barrskogsfågel)
  - Trädklädd mark, tätort (mobila tätortsgeneralister typ ekorre, småfåglar)

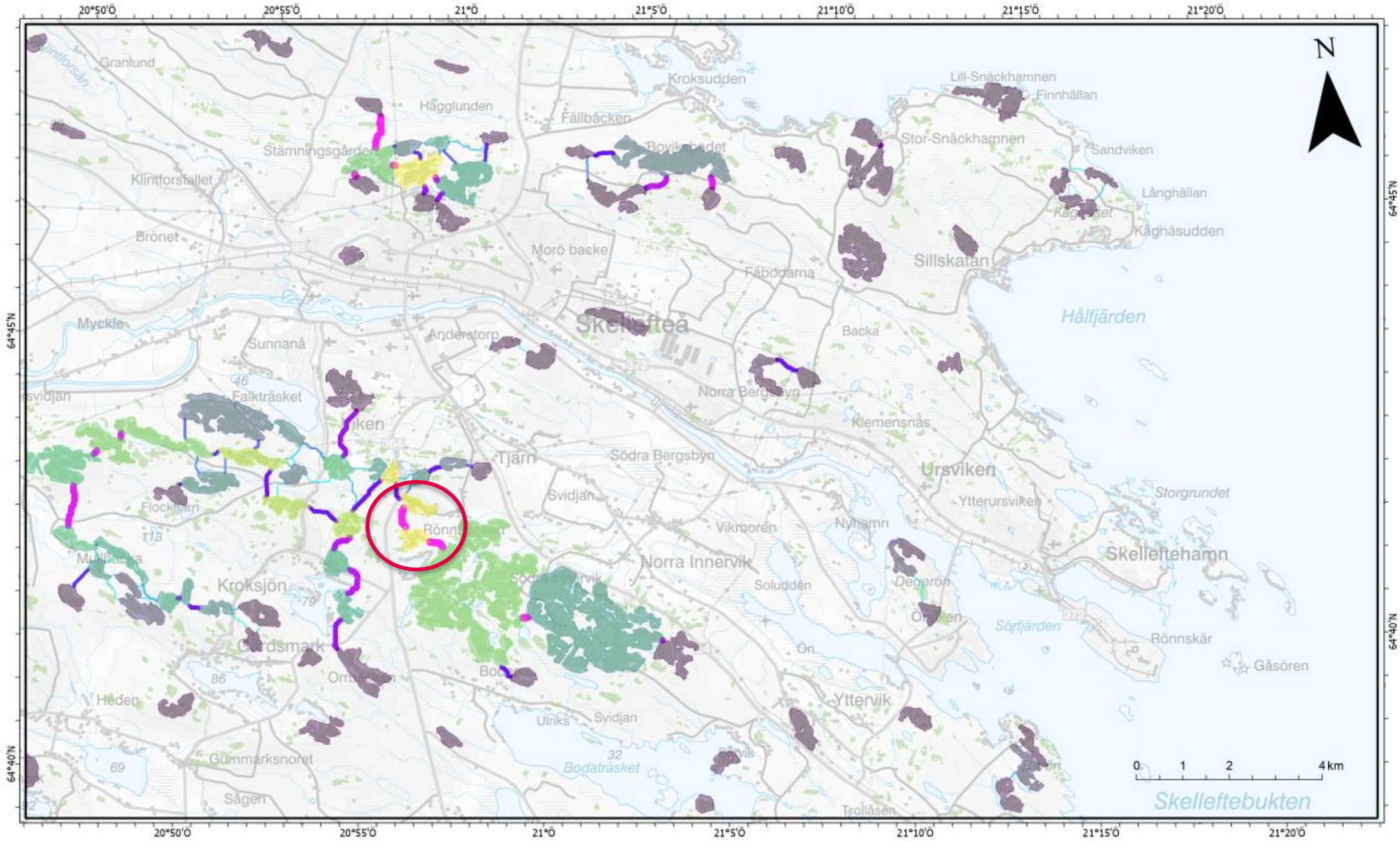
Spridningsanalys: Hällmarkstallskog

Områdets värde

Länkens värde

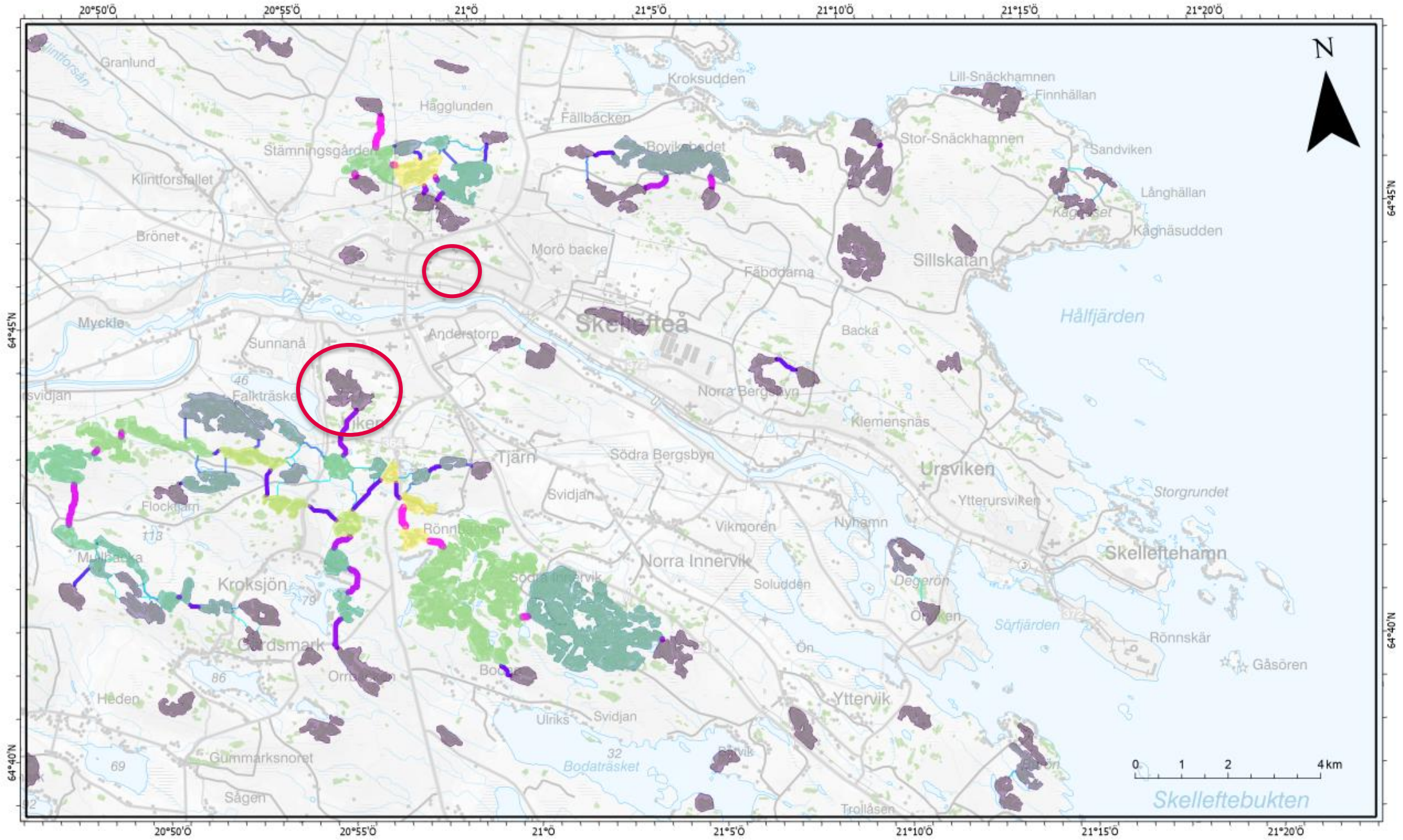
Spridningsanalys: Hällmarkstallskog

Områdets värde

Länkens värde

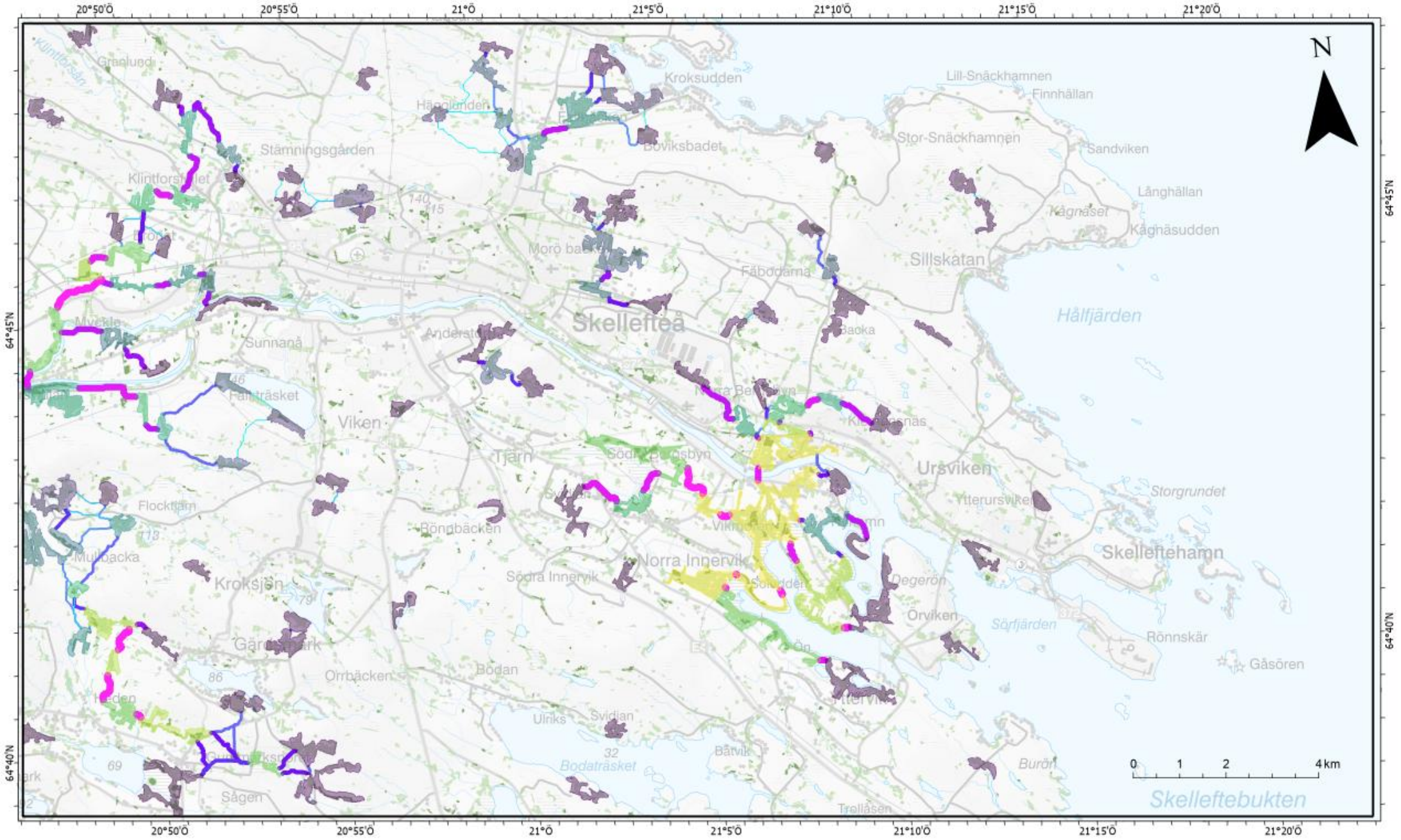
Spridningsanalys: Hällmarkstallskog

Områdets värde

Länkens värde

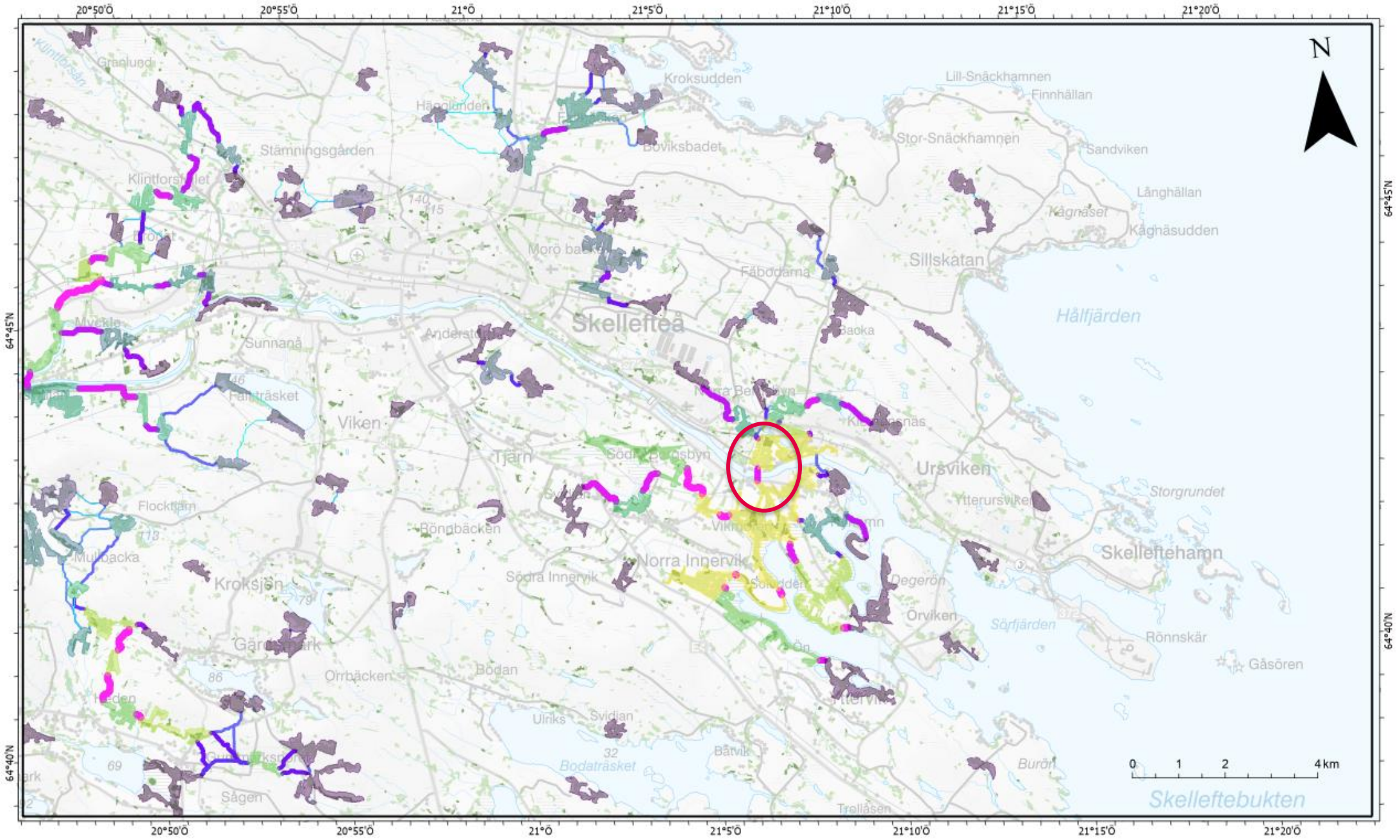
Spridningsanalys: Lövskog

Områdets värde

Länkens värde

Spridningsanalys: Lövskog

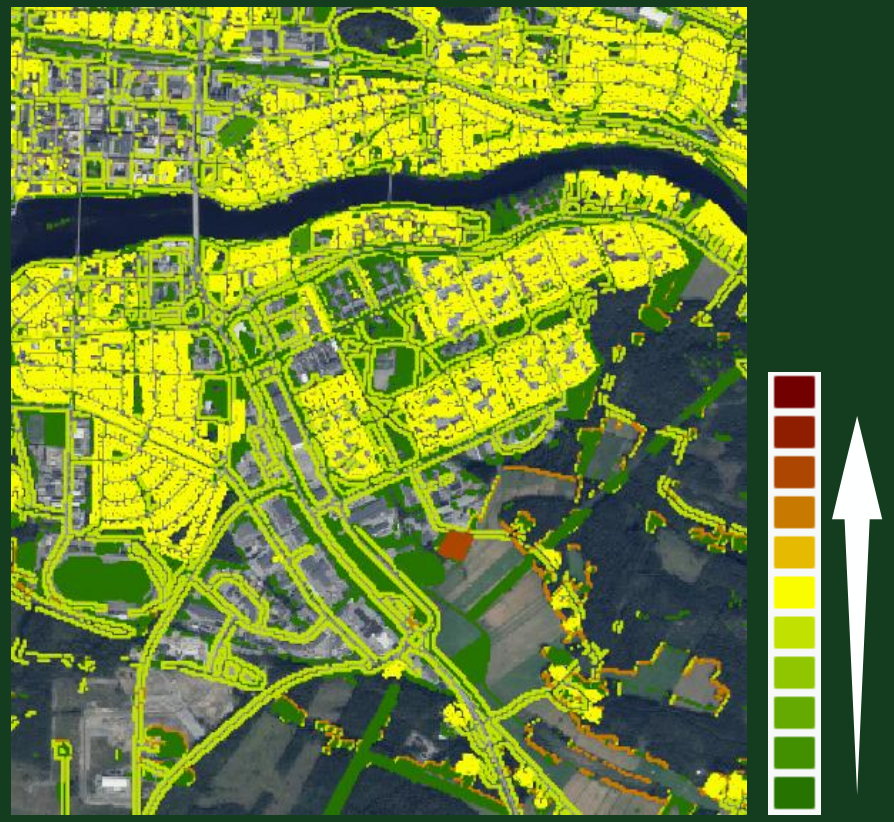

Områdets värde

Länkens värde

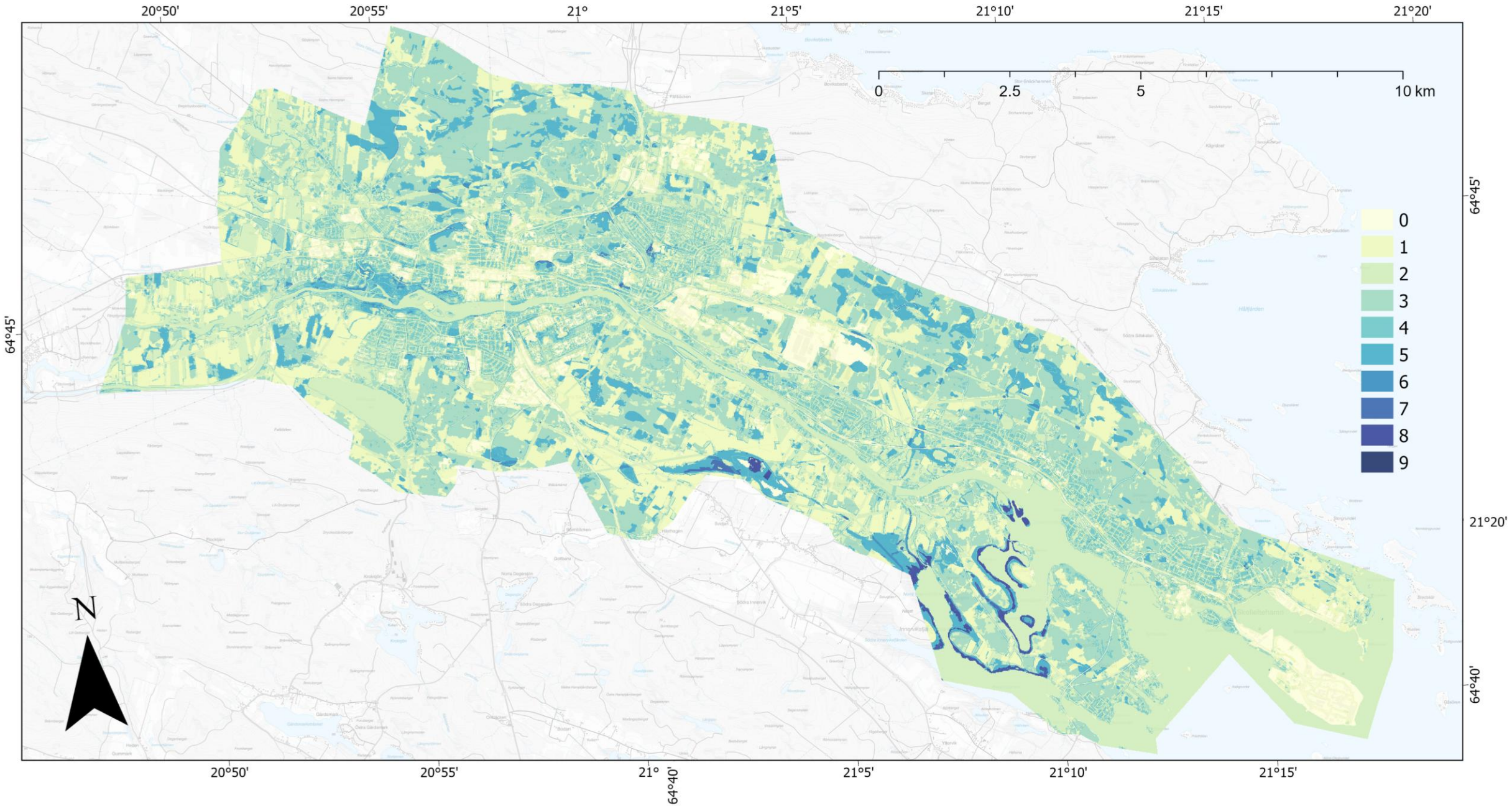
Kartering av ekosystemtjänster

- Analyser:
  - Svamp- och bärplockning (*försörjande*)
  - Pollinatörföda (*stödjande*)
  - Temperaturreglerande kapacitet (*reglerande*)
  - Närhet till grönområde från skola och vård- och omsorgsboende (*kulturell*)
  - Syntes av alla analyser
- Praktikant Agnes Linder, landskapsvetare

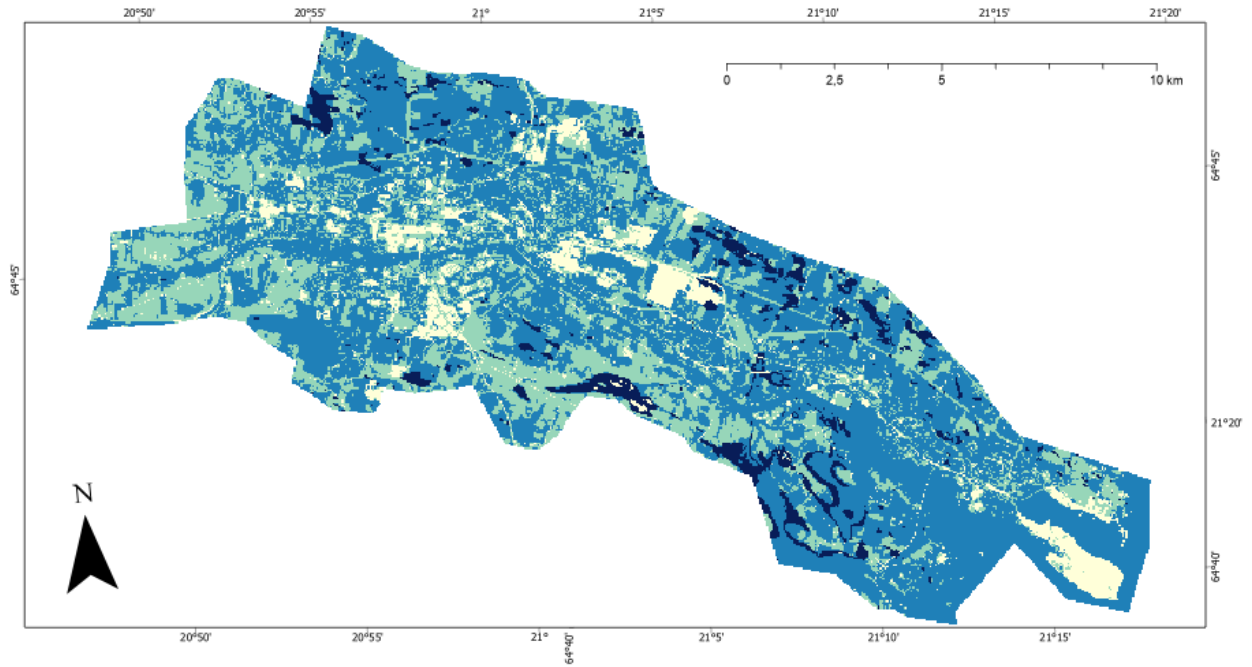

Data: vilda pollinatörer, potentiella födosöksområden, Länsstyrelsen Västerbotten, 2024.

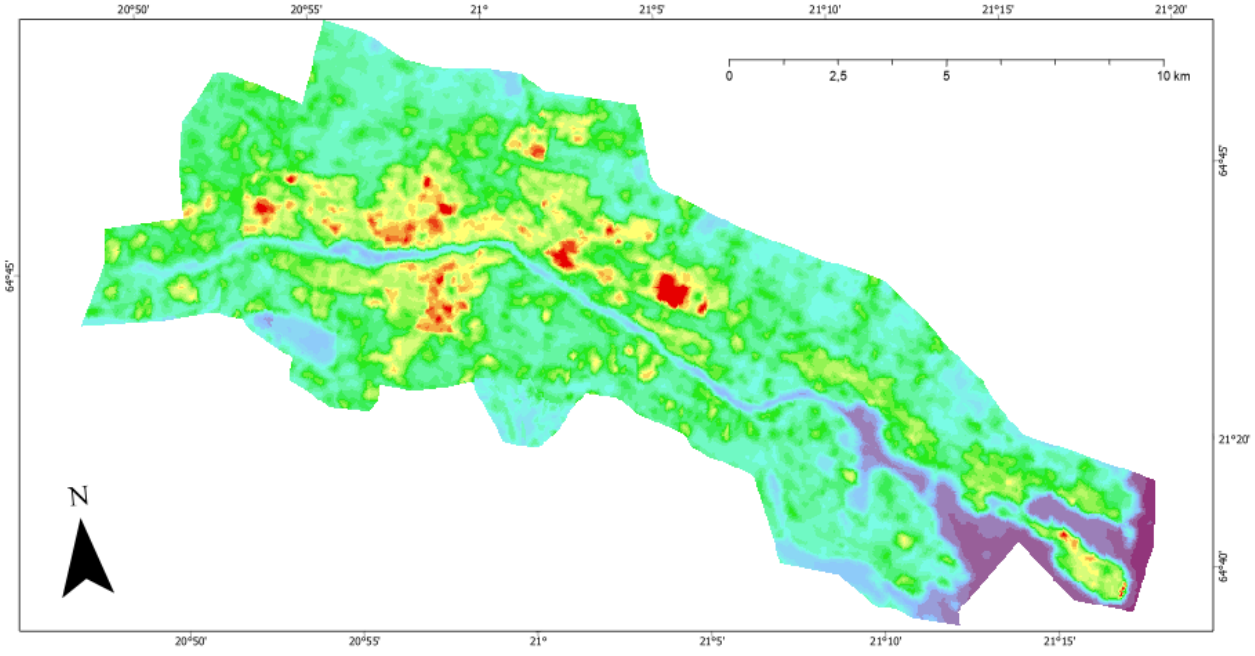
Ekosystemtjänster: **Syntes**

Ekosystemtjänster: **Temperaturreglering**

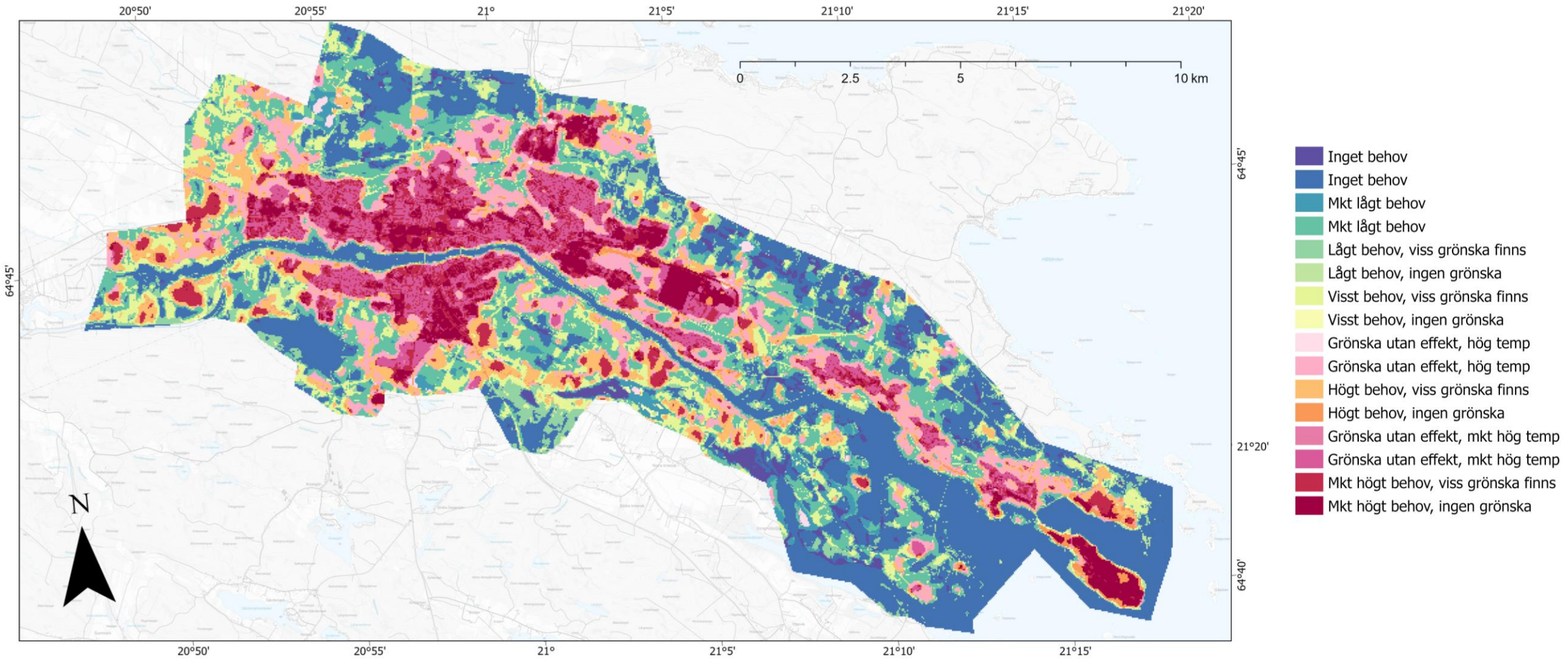
Kapacitet
- 0 (ingen kapacitet)
- 1
- 2
- 3 (hög kapacitet)

50

16

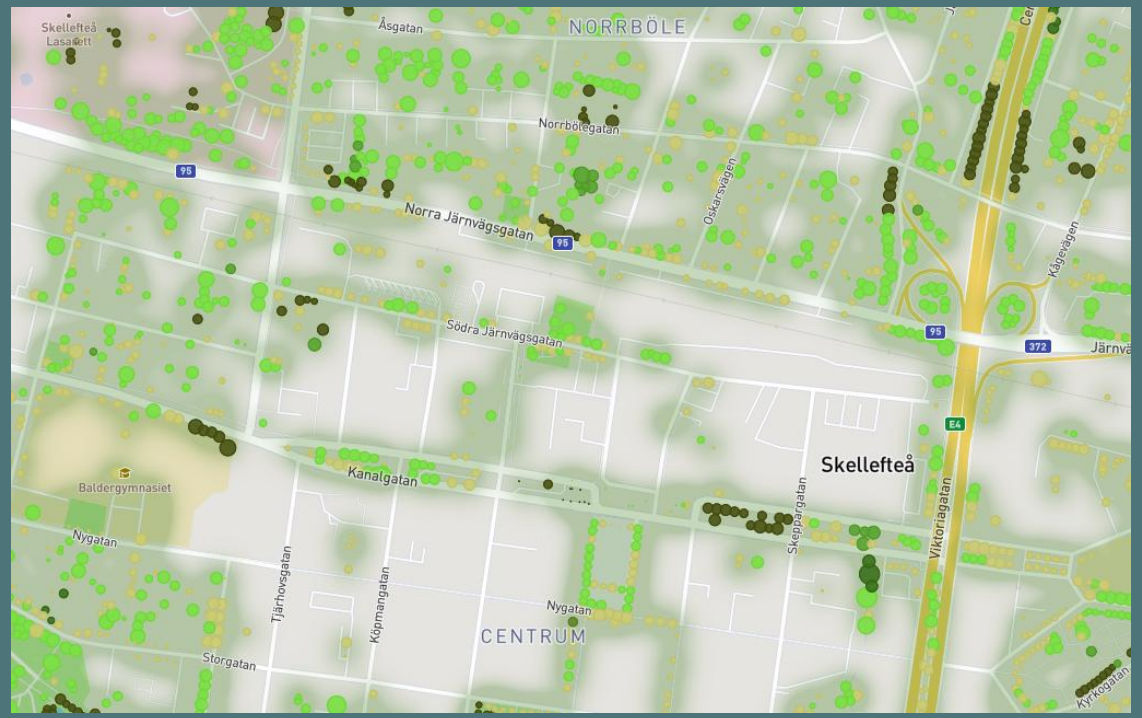
Ekosystemtjänster: **Temperaturreglering, behov**

3-30-300-principen

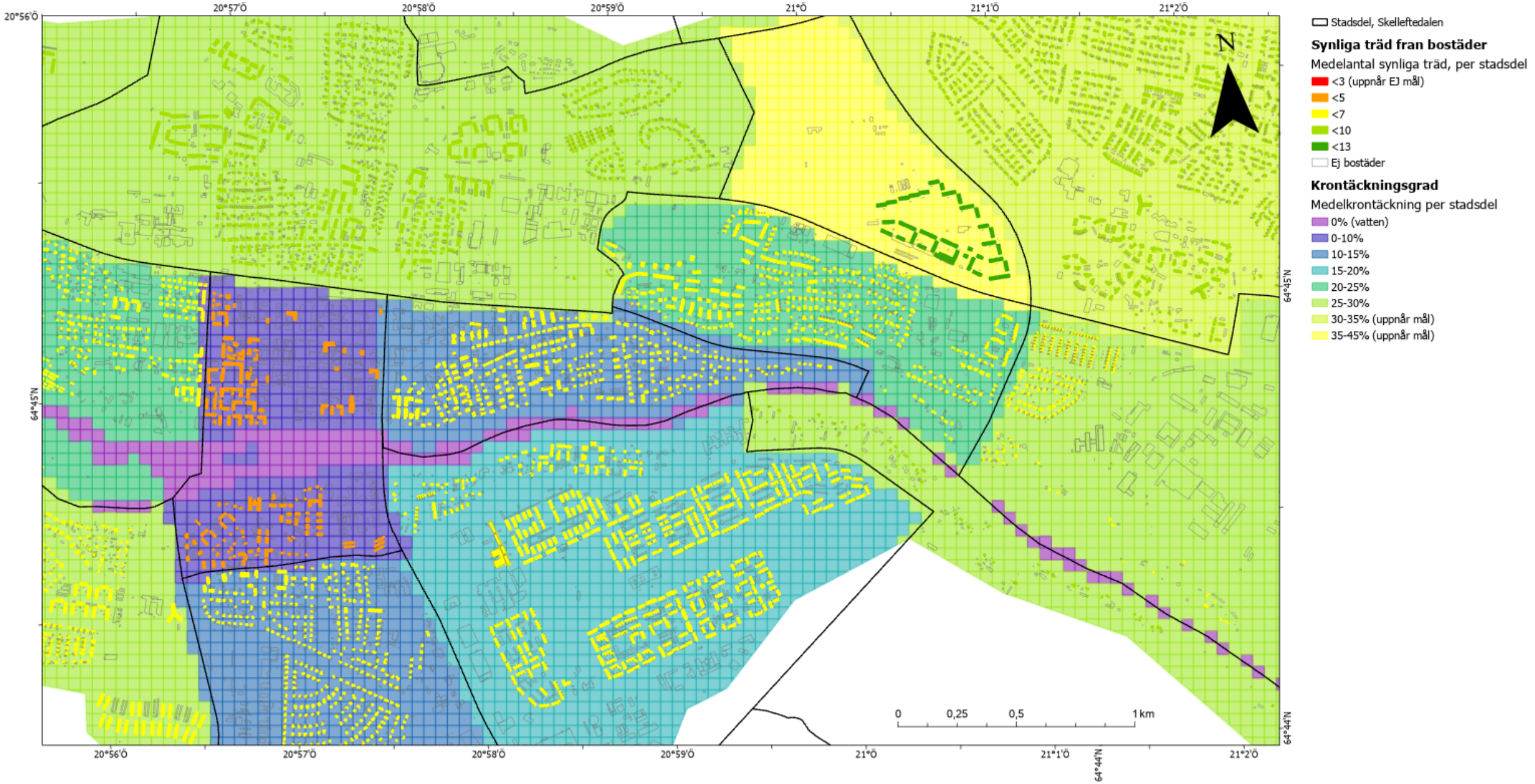
- 3 synliga träd
- 30% krontäckning
- 300 m till grönyta

- Trädpunkter och trädkartering
  - Geografiska informationsbyrån, 2023

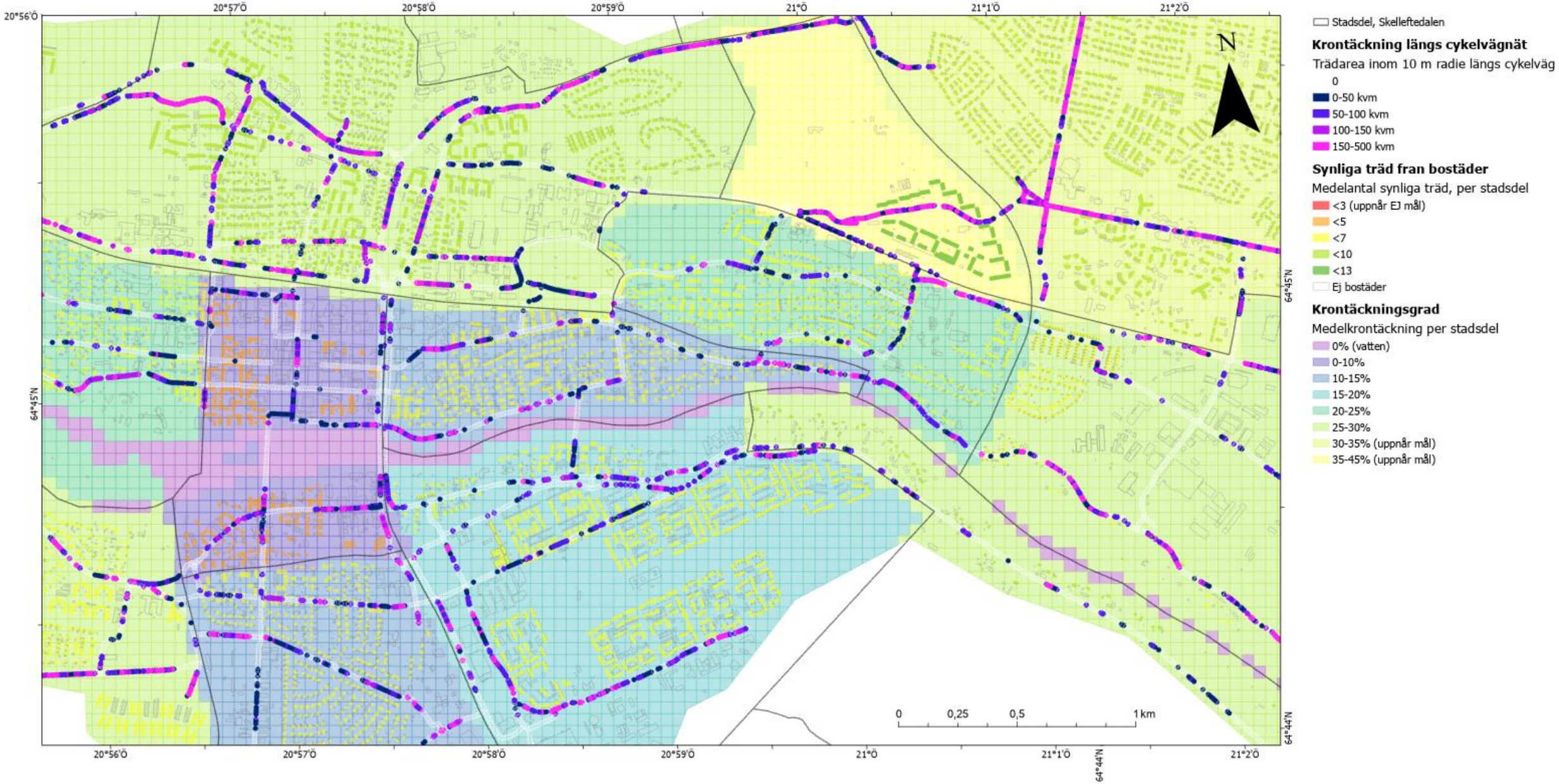

Trädpunkter i Skellefteå centrum, www.stadsträd.se

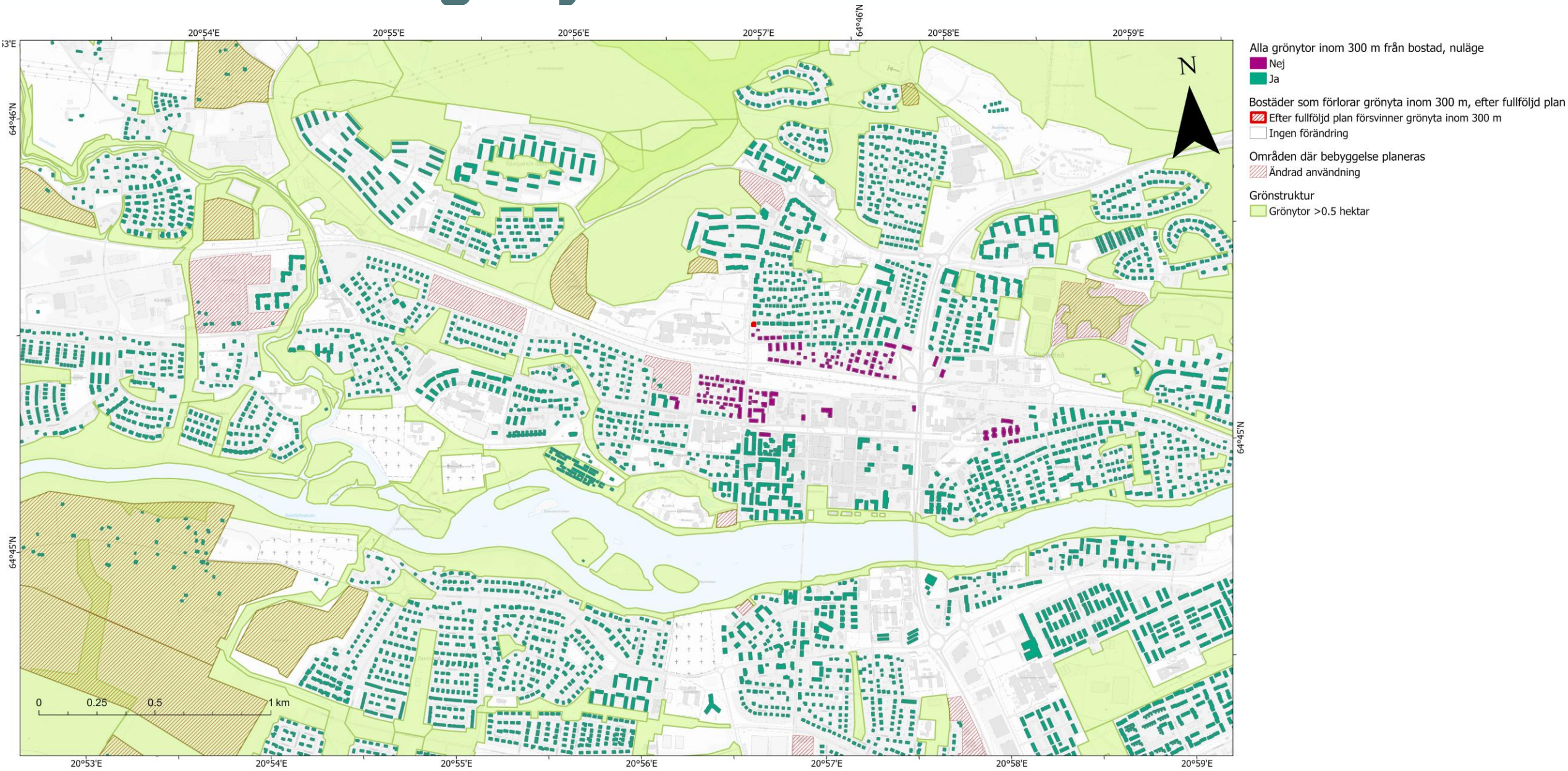
3-30: Stadsdelar

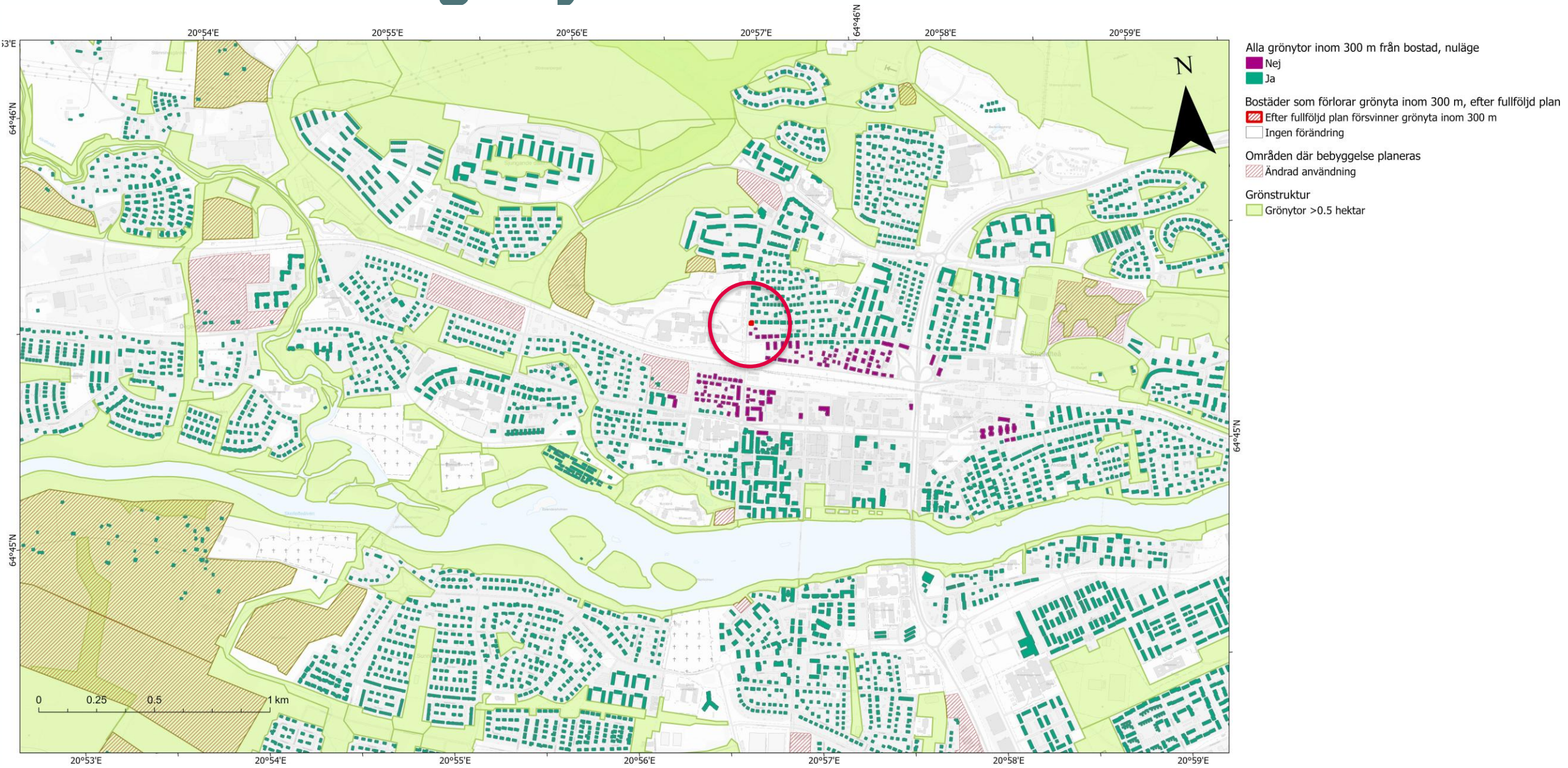
3-30: Cykelvägar

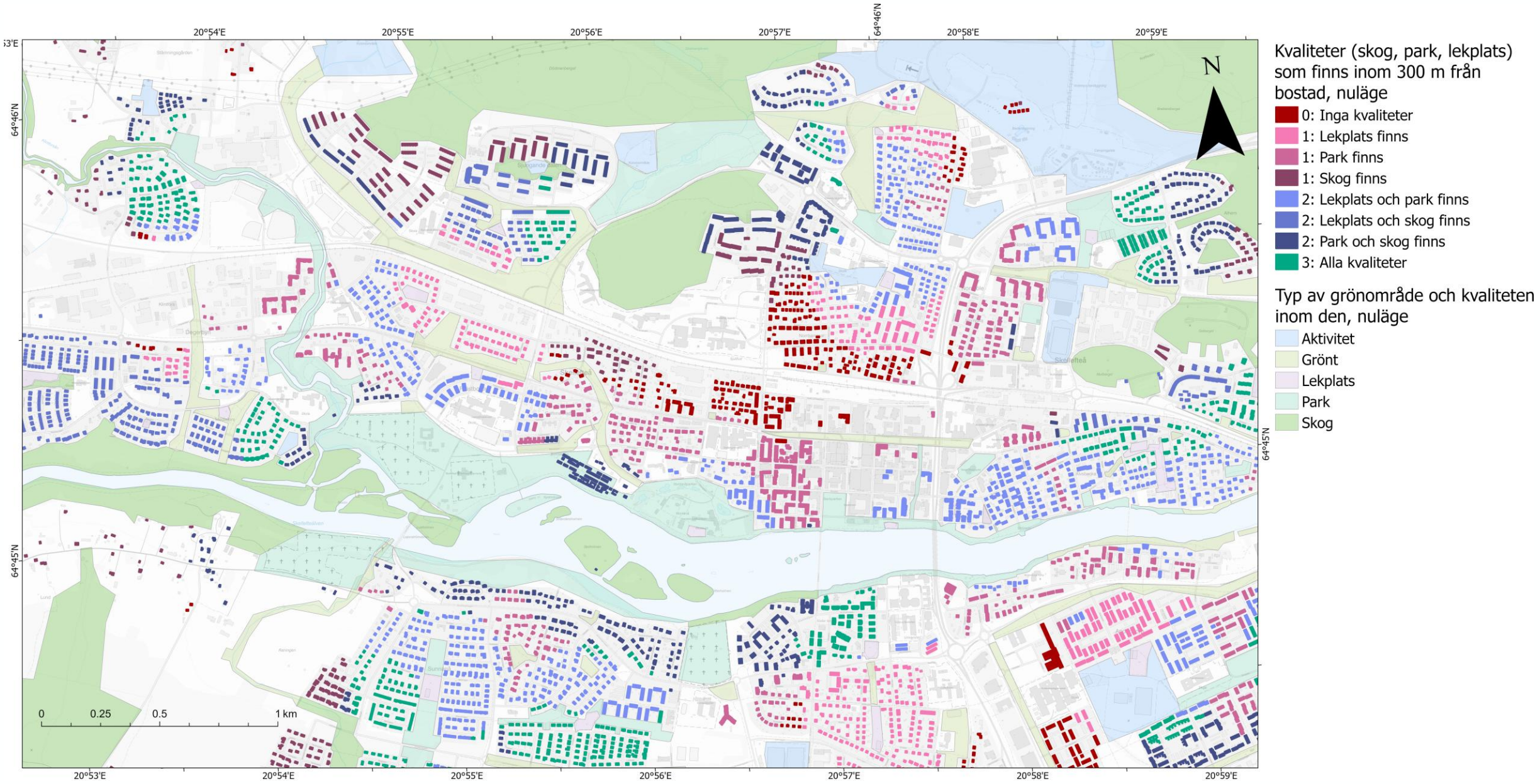
300: Närhet till grönytor

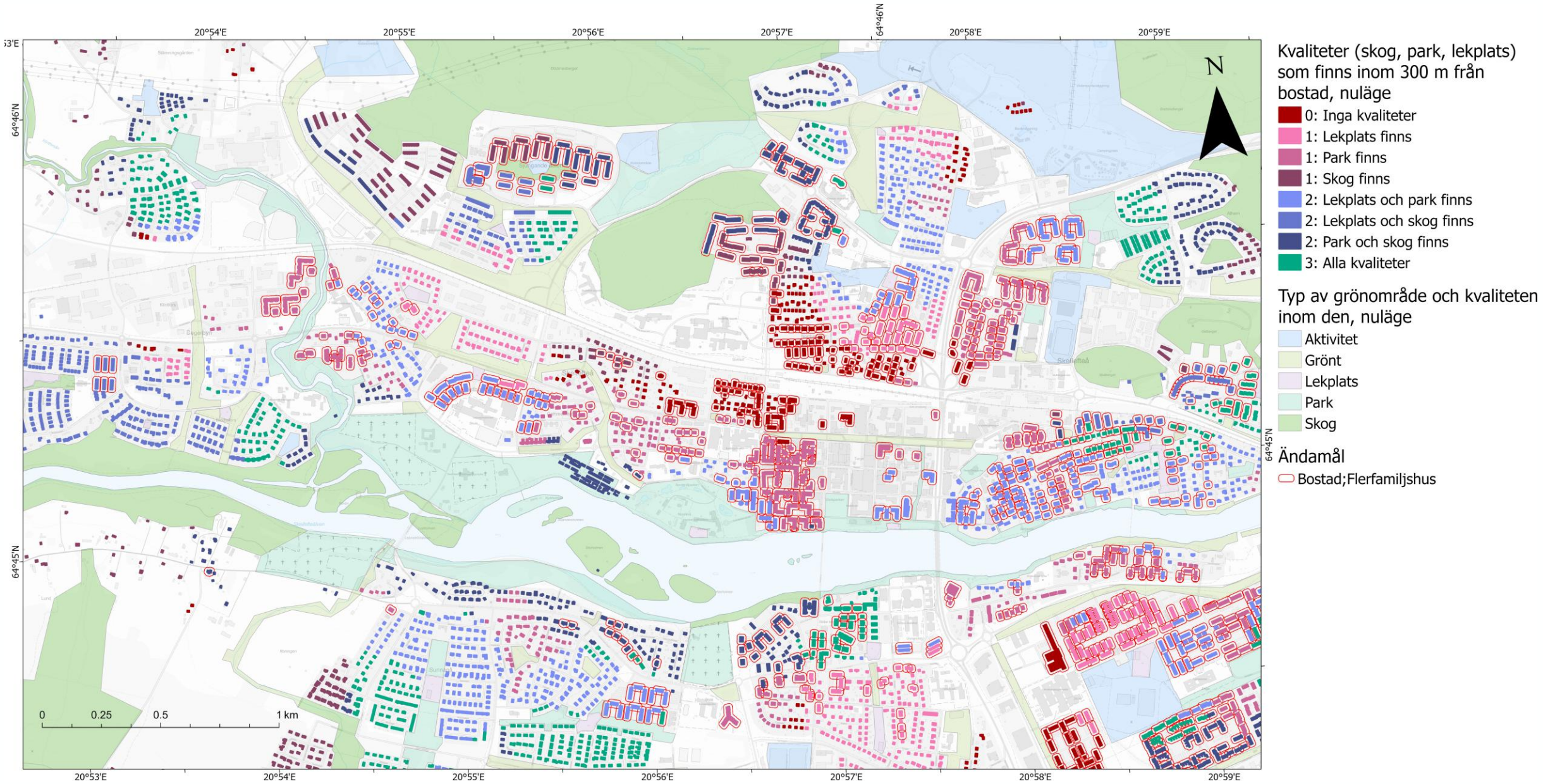
300: Närhet till grönytor

300: Kvaliteter

300: Kvaliteter

Tack!

Följ oss!
natur_miljo_skelleftea @ Instagram
https://skelleftea.se/invanare/startsida/bygga-bo-och-miljo/naturvard-parker/**naturvard**

Kontakt: melissa.seleskovic@skelleftea.se

Skellefteå kommun